

Diego Abad de Santillán

Diego Abad de Santillán (20 mei 1897 – 18 oktober 1983), geboren als Sinesio Vaudilio García Fernández, was een [anarchosyndicalist](#), econoom en auteur. Hij was een prominent figuur in de Spaanse en Argentijnse anarchistische beweging. In Spanje was hij actief binnen de [FAI](#) en hield zich voornamelijk bezig met de organisatie van de economie. Vlak voor de [Spaanse Burgeroorlog en Revolutie](#) verscheen in 1936 zijn werk *De economische organisatie van de revolutie*.

Diego Abad de Santillán

Biografie

Vroege jaren

Diego Abad de Santillán werd in 1897 in Reyero geboren, een bergdorpje in de provincie León in het Noordwesten van Spanje. De Santillán emigreerde op 8 jarige leeftijd met zijn ouders naar Argentinië. Toen hij 10 jaar oud was, ging hij s' avonds naar school en werkte overdag bij verschillende baantjes, vooral bij de spoorwegen. Hij keerde in 1912 terug naar Spanje om daar een vooropleiding te doen voor de universiteit. In 1915 trad hij toe tot de universiteit van Madrid, om daar filosofie en literatuur te studeren.

Na de algemene staking van 1917 werd de Santillán in Madrid gevangengenomen, waardoor hij via Tomás Herreros in contact kwam met de anarchistische beweging. Na zijn vrijlating in 1918, na een amnestie, keerde de Santillán terug naar Argentinië waar hij als een activist zich inzette voor de anarchosyndicalistische vakbond FORA (Federación Obrera Regional Argentina, Regionale Arbeidersfederatie van Argentinië). Voor FORA was hij onder andere redacteur van diens krant *La Protesta*.

Activisme in Duitsland, Mexico en Argentinië

In 1922 representeerde de Santillán [Federación Obrera Regional Argentina](#) (Argentijnse Regionale Arbeidersfederatie, FORA) bij de oprichting van de anarchosyndicalistische [Internationale Arbeidersassociatie](#) (IAA) in Berlijn. Terwijl hij daar was, begon hij aan een studie Medicijnen. Daar leerde hij Elise Kater kennen, waarmee hij later zou trouwen. Elise Kater was de dochter van Fritz Kater, welke één van de medeoprichters van de Duitse FAUD (*Freie Arbeiter Union Deutschlands*).

In 1925 verscheen zijn eerste van vele historische werken genaamd [Ricardo Flores Magón: el apóstol de la revolución social Mexicana](#) (Ricardo Flores Magón: De apostel van de Mexicaanse sociale revolutie) en tevens *El anarquismo en el movimiento obrero* (Het anarchisme in de arbeidersbeweging).

Uitgave van La Protesta #220, 1926

In 1926 onderbrak de Santillán zijn studie om naar Mexico af te reizen, waar hij de *Confederación General de Trabajadores* (Algemene Arbeidersconfederatie, CGT) ondersteunde. Daarna keerde hij terug naar Argentinië om verder te werken aan de krant *La Protesta*, alsmede aan een nieuwe uitgave *La Antorcha*. Daarnaast werkte hij aan een geschiedenis van de anarchistische beweging in Argentinië. Aan het eind van de jaren 1920 kwam de Santillán in conflict met Severino Di Giovanni, een pleitbezorger van het zogenaamde [propaganda van de daad](#), waardoor meerdere doden vielen.[1]

Omdat hij zich verzette tegen de coup van generaal José Félix Uriburu op 6 september 1930, werd de Santillán ter dood veroordeeld. Hij kon echter ontkomen en vluchtte naar Uruguay, vanwaar hij naar doorreisde naar Spanje toen daar in 1931 de Tweede Republiek werd uitgeroepen. Toch keerde hij in het geheim terug naar Argentinië. Daar zette hij zijn militante activiteiten clandestien voort en schreef onder verschillende teksten, waaronder *Het bankroet van de kapitalistische economie en het politieke systeem* (1932), *De ideologie van FORA en de richting van de revolutionaire arbeidersbeweging in Argentinië* (1933) en *Sociale reconstructie: Het fundament voor een nieuwe economische structuur in Argentinië* (1933). Eind 1933 keerde de Santillán uiteindelijk toch terug naar Spanje, en vestigde zich in Barcelona.

De Spaanse Revolutie

Het jaar daarop begon Diego Abad de Santillán zich in te zetten voor de [Federación Anarquista Ibérica](#) (FAI). In 1935 werd hij secretaris van het Schierlandbrede Comité van de FAI en redacteur voor *Solidariad Orbrera* (Arbeiderssolidariteit) en *Tierra y Libertad* (Land en Vrijheid). Daarnaast richtte hij ook nog drie nieuwe tijdschriften op: *Tiepos Nuevos*, *Butlleti de la Conselleria d'Economia* en *Timón*. Na het uitbreken van de [Spaanse Burgeroorlog en Revolutie](#) in 1936 vertegenwoordigde hij de FAI in het *Comité de Milíces Antifeixistes de Catalunya* (Comité van Antifascistische Milities in Catalonië), dat de verschillende milities in Catalonië coördineerde en in de vroege jaren van de revolutie *de facto* het bestuur van Catalonië vormde.

De Santillán lijkt op dit moment het meest bezit te zijn met het economische vraagstuk, wat zich uiteraard toont in het werk *De economische organisatie van de revolutie* (1936) dat uit wordt gegeven door de [Confederación Nacional del Trabajo](#) (Nationale Conferentie van de Arbeid, CNT); later wordt dit werk herdrukt onder de titel *Na de revolutie: economische reconstructie in het Spanje van vandaag* (1937).[2]

Van december 1936 tot april 1937 treedt de Santillán, niet geheel onomstreden, toe tot de Generalitat (de regionale regering) van Catalonië als minister van economie. Daar probeert hij de anarchistische vrije deelname aan de politiek en economie te verdedigen. Hij was uiterst kritisch tegenover de regering en in het bijzonder op Juan Negrin, de leider van *Partido Socialista Obrero Español* (Spaanse

Socialistische Arbeiderspartij, PSOE). Hij beklagde zich over de misdaden die door de aan de Comintern in Moskou loyale *Spaanse Communistische Partij* (PCE) tijdens de burgeroorlog werden gepleegd. Zo haalt de Santillán de auteur van *Timón* aan die stelde dat tussen februari en mei 1937 in de omgeving van Madrid meer dan 80 leden van de CNT werden vermoord. Hieronder volgt een ander voorbeeld van de Santillán:

Op een goede dag ontvangen de brigades die tot het 23ste Legerkorps behoren (dat onder communistisch bevel staat) dat zij onder commando van deze staan - zodat elk peleton en elke eenheid onder leiding van een bewezen antifascist staat. Hierop werden instructies gegeven om naar Turón te gaan, een klein dorp in de Alpujarra van Granada.

Ze werden verteld dat ze daar fascistten moesten vermoorden voor het goede doel. Degene die deze opdracht kregen kwamen in Turón aan en vermoordde 80 mensen, waarvan de meerderheid deze straf absoluut niet verdiende, het was gevoelloos en zelfs risicovol. Er waren gevallen dat elementen van de CNT en de socialistische partij en andere groepen, kameraden van hun eigen organisaties doodde. Ze negeerde dit en geloofden dat zij rechtmatig handelden omdat hun leidinggevend hen daartoe hadden opgedragen.

Er waren ook gevallen van verkrachting van de dochters, die zich aanboden om te voorkomen dat hun ouders zouden worden vermoord. En het meest weezinwekkende was dat deze daden op klaarlichte dag voor de ogen van de wereld werden plaatsvonden. Er trok een golf van tragische terreur door de hele regio. Er werd een weg aangelegd en de doden werden in de greppel ernaast begraven.[3] *Diego Abad de Santillán*

De Santillán schrijft in september 1937 meerdere artikelen waarin hij kritisch terugkijkt op de collaboratie met de regering door de CNT en de FAI - deze worden in het begin onderdrukt. In 1938 verschijnt in *Timón* uiteindelijk een groot deel van dit werk.[4] In april van 1938 treed de Santillán dan toe tot het *Nationale Comité* van het antifascistische *Volksfront* - welke werd opgericht tussen de anarchistische CNT en de socialistische UGT. Met het verlies van de Spaanse Republiek en de militaire overwinning van de fascistische troepen van generaal Francisco Franco in 1936, vlucht de Santillán naar Frankrijk, waar hij in meerdere concentratiekampen verblijft. Tegen het einde van de Tweede wereldoorlog keer hij terug naar Argentinië.[5]

Terugkeer naar Argentinië

Vanaf dat moment leeft de Santillán een meer teruggetrokken leven. Hij schrijft nog voor meerdere kranten en zet zijn onderzoekswerk voort, waarbij hij nauw samenwerkt met het *Gran Enciclopedia Argentina*. Tevens werkt hij aan een kritische analyse van de arbeidersbeweging genaamde en het zogenaamde *peronisme*. Werken zijn onder andere *Por qué perdimos la guerra: una contribución a la historia de la tragedia española* (Waarom wij de oorlog verloren: een bijdrage aan de geschiedenis van de Spaanse tragedie, 1940) - welke later verfilmd zou worden voor Francisco Galindo onder de titel *La crisis del capitalismo y la misión del proletariado* (De crisis van het kapitalisme en de missie van het proletariaat, 1946) en *Estrategia y táctica: ayer, hoy y mañana* (Strategie en tactieken: gister, vandaag en morgen, 1976).

Laatste jaren

Na de dood van Franco keerde de Santillán in 1977 op tachtigjarige leeftijd terug naar Spanje, waar hij wederom in Barcelona ging wonen. Daar schreef hij zijn laatste tekst: *Memorias 1897-1936* (1977). Diego Abad de Santillán stierf uiteindelijk op 18 oktober 1983 op 86 jarige leeftijd in Barcelona.

Er is een reeks aan onuitgegeven werk van de Santillán, waaronder *Ideas y sugeriones para una nueva estrategia revolucionaria* (Ideeën en suggesties voor een nieuwe revolutionaire strategie) en *Delincuencia política* (Misdadige Politiek). Deze en de rest van zijn uitvoerige archieven zijn in het Internationale Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) in Amsterdam te vinden.

Bibliografie

- Ricardo Flores Magón: el apóstol de la revolución social mexicana, (Ricardo Flores Magón: De apostel van de Mexicaanse sociale revolutie), Mexico Stad: Grupo Cultural "Ricardo Flores Magon", 1925
- El anarquismo en el movimiento obrero, (Anarchisme in de arbeidersbeweging), (samen met Emilio López Arango), Barcelona: Ed. Cosmos, 1925
- El movimiento anarquista en la Argentina: desde sus comienzos hasta el año 1910, (De anarchistische beweging in argentinië: Van diens begin tot 1910), Buenos Aires: Ed. Argonauta, 1930
- La bancarrota del sistema económico y político del capitalismo, (Bankroet van de kapitalistische economie en het politieke systeem), 1932
- La F.O.R.A.: ideología y trayectoria del movimiento obrero revolucionario en la Argentina, (De ideologie van FORA en de richting van de revolutionaire arbeidersbeweging in Argentinië), Buenos Aires: Nervio, 1933
- Reconstrucción social: bases para una nueva edificación económica argentina, (Sociale reconstructie: Het fundament voor een nieuwe economische structuur in Argentinië), (samen met Juan Lazarte), 1933
- Las Cargas tributarias: apuntes sobre las finanzas estatales contemporáneas, (De belastingen betaald: Punten over hedendaagse staatsfinanciën), Barcelona: Mundial, 1934
- Vida de Malatesta, (Life of Malatesta), Barcelona: Guilda de Amigos del Libro, 1936. Translation from the Italian of Luigi Fabbri's biography of Errico Malatesta.
- El organismo económico de la revolución, (De economische organisatie van de revolutie), Barcelona: CNT publicatie, 1936
- Apropos of our libertarian goals, Barcelona: Timón, No. 2, August 1938; Anarchism - A Documentary history of libertarian ideas, Vol. 1, Robert Graham, Black Rose Books, 2005, Montreal
- La revolución y la guerra de España, (De revolutie en de oorlog in Spanje), Havana, 1938
- Bibliografía anarquista argentina, Barcelona: Timón, 1938
- Por qué perdimos la guerra: una contribución a la historia de la tragedia española, (Waarom wij de oorlog verloren: een bijdrage aan de geschiedenis van de Spaanse tragedie), Buenos Aires: Imán, 1940
- Why We Lost the War: A Contribution to the History of the Spanish Tragedy (Engelstalig fragment uit de bovengenoemde uitgave)
- La crisis del capitalismo y la misión del proletariado, (de crisis van het kapitalisme en de missie van het proletariaat), 1946
- Historia argentina (Argentijnse geschiedenis), Encyclopedia in 5 delen. Buenos Aires: 1965.
- Contribución a la historia del movimiento obrero español, (Bijdragen aan de geschiedenis van

- de Spaanse arbeidersbeweging), 3 delen, Puebla: Cajica, 1962-1971
- De Alfonso XII a Franco: apuntes de historia política de la España moderna, (Van Alfonso XII tot Franco: Aantekeningen over de moderne politieke geschiedenis van Spanje), Buenos Aires: TEA, 1974
- Estrategia y táctica: ayer, hoy y mañana, (Strategie en tactieken: Gister, vandaag en morgen), Madrid: Ed. Jucar, 1976
- Memorias 1897-1936, (Herinneringen 1897-1936), Barcelona: Planeta, 1977

Teksten

- [De economische organisatie van de revolutie](#), 1936

Voetnoten

- [1] An Interview with Osvaldo Bayer, Argentine Public Intellectual and Social Historian, Fernando López Trujillo, in *Perspectives on Anarchist Theory*, Vol. 5 - #2, Herfst 2001
- [2] The Accumulation of Freedom (2012), Deric Shannon, Anthony Nocella, John Asimakopoulos, AK Press 2012, Oakland, Edinburgh, Baltimore
- [3] Por qué perdimos la guerra, D.A. de Santillán, Buenos Aires, Blz. 288
- [4] Vision on Fire - Emma Goldman on the Spanish Revolution, David Porter, Ak Press 2006, Blz. 323
- [5] Anarchism - A documentary history of libertarian ideas, Vol. 1, Robert Graham, Black Rose Books 2005, Montreal

Bronnen

- [Engelstalige](#), [Duitstalige](#) en [Spaanstalige](#) Wikipedia-pagina over Diego Abad de Santillán.

From:

<http://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

http://www.anarchisme.nl/namespace/diego_abad_de_santillan

Last update: **28/02/20 13:32**